

Raadsvoorstel

AGENDAPUNT NO.

Voorstel tot voorlopige vaststelling van de kaders voor de begroting 2018

AAN DE RAAD

Samenvatting

Volgens de jaarlijks terugkerende procedure biedt het college in mei de raad de kaders aan voor de begroting van het volgende jaar. Gezien de dynamiek van het geheel van factoren dat de begroting beïnvloedt, gaat het om voorlopige kaders.

Doel is de vaststelling van een reëel sluitende begroting voor 2018, die op 7 november 2017 door de raad wordt behandeld.

Inleiding

In lijn met de door de raad vastgestelde Financiële verordening (Gemeentewet art 212), legt het college uiterlijk 31 mei de raad de kaders van de komende begroting voor. Om de komende maanden de meerjarenbegroting 2018-2021 op te kunnen stellen is het van belang een aantal uitgangspunten nu te formuleren. Zoals bekend zijn wij als gemeente behoorlijk afhankelijk van externe factoren, met de ontwikkeling van de algemene uitkering in dit verband als belangrijkste factor. Dit maakt ver vooruitkijken lastig en daarom wordt het vizier, net als de afgelopen jaren, gericht op een reëel sluitende begroting voor 2018. Maar dit is ook de laatste begroting onder verantwoording van het huidige college vanwege de gemeenteraadsverkiezingen, die op 21 maart 2018, gehouden worden. Daarom hecht uw college eraan om ook in meerjaarsperspectief een sluitende begroting te presenteren.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

Gemeentelijke financiën.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel Ontwikkelingen

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt zoals het er nu uitziet in 2019 in werking. De huidige regelgeving is te versnipperd en complex. De nieuwe wet vervangt de bestaande wetten en moet zorgen voor een gebiedsgerichte en integrale benadering. Doel van de nieuwe wet is het mooier, schoner en veiliger maken van de leefomgeving. Er zal een integraal plan van aanpak worden opgesteld. Na vaststelling van het Plan van Aanpak is het opstellen van een Nota van Uitgangspunten de volgende stap. Deze Nota van Uitgangspunten dient te worden vastgesteld door de gemeenteraad. Het lijkt niet realistisch dat de invoering van de Omgevingswet budgettair neutraal kan verlopen, maar op dit moment is geen enkele zekerheid over compensatie door het rijk. Ook wordt de invloed van de Omgevingswet op de grondslagen en inning van de door gemeenten geheven bouwleges momenteel door het rijk onderzocht.

Algemene uitkering

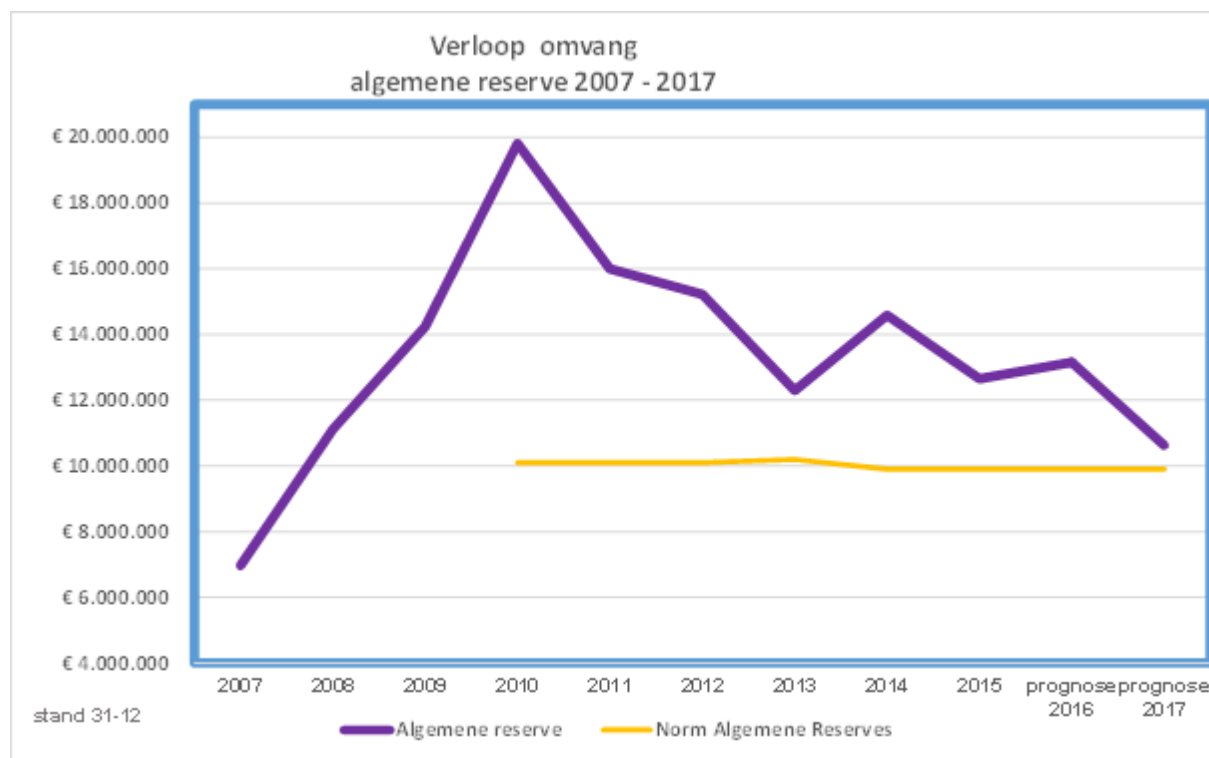
De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voorvloeiend uit de trap op trap af methode (geeft rijk meer of minder uit dan volgt het gemeentefonds deze beweging) wordt het accres genoemd.

Het meerjarenbeeld van het accres vertoont een duidelijk positieve trend. Dit is het gevolg van het verwerken van de laatste inzichten uit de middellange termijn raming van het Centraal Planbureau. Uiteraard zijn dit ramingen met een min of meer vluchtig karakter en liggen die nog ver weg. Of het daadwerkelijk wordt gerealiseerd moet worden afgewacht. Maar het geeft wel aan dat de ergste economische malaise achter ons ligt. Hoe het land bestuurt gaat worden heeft ook zijn invloed. Het te vormen kabinet komt wellicht met andere/nieuwe grote plannen die ook weer hun effect hebben op de huidige ramingen. Dit kan zowel positief als negatief zijn.

Ook van invloed kan het opschuiven naar de algemene uitkering in 2018 of 2019 zijn van de decentralisatie uitkeringen voor participatie, Wmo en jeugdzorg. Deze middelen komen nu nog vanaf 2015 via absolute bedragen (de zogenaamde integratieuitkeringen) naar de gemeenten, maar wanneer deze worden geïntegreerd in de algemene uitkering, ontstaan er zeker op dit moment niet in te schatten verschillen ten opzichte van de huidige bedragen. Mogelijk is hierover reeds duidelijkheid in de meicirculaire 2017. Op basis van deze circulaire wordt overigens zoals gebruikelijk de begroting 2018-2021 gebaseerd. Discussiepuntje tussen de VNG en het rijk blijft de opschaaikorting zoals door de vorige regering ingesteld. Maar naar inschatting handhaaft de nieuwe regering deze opschaaikorting, oplopend naar landelijk 1 miljard op het gemeentefonds in 2025.

Reserves

De algemene reserve heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

De in de paragraaf weerstandsvermogen al jarenlang gehanteerde minimaler buffer van de algemene reserve ten behoeve van de benodigde weerstandscapaciteit van ongeveer 10 miljoen euro komt in zicht. Worden alle vastgestelde verplichtingen voor de komende jaren meegenomen, daalt de algemene reserve verder naar een hoogte van ruim €10,5 miljoen. Dit komt door de volgende aanspraken die een beslag leggen op de algemene reserve:

Stand 1e concept jaarrekening 2016 13.155.830

Mutaties 2017

Voorlopig rekeningtekort 2016	-416.000
SGW: Uitvoering prestatieafspraken	-194.303
Aaltense Uitdaging	-10.000
WABO	-17.000
Openbare Verlichting	-79.972
Structuurversterking kernen	-880.000
Uitvoering herziening bestemmingsplannen	-20.000
Bijdrage Dorpshuus IJzerlo	-144.470
Transitie Hameland	-766.000

Prognose alg. reserve eind 2017 10.628.085
Mogelijk komt de hoogte van de minimale buffer ter discussie te staan.

Ter informatie: op moment van schrijven, en dan is de jaarrekening 2016 nog niet afgerond, juist vanwege mutaties die nog uit het sociaal domein komen is de stand van de reserve decentralisatie ca. 3,9 miljoen euro.

Verruiming belasting gebied:

Onduidelijk is nog wat het nieuwe kabinet gaat vinden van een mogelijke "verruiming van de lokale belastinggebied". Vooruitlopend daarop loopt momenteel een onderzoek naar de bevindingen hierover. De VNG pleit al langere tijd voor een lokaal belastinggebied dat qua omvang beter past bij de steeds grotere hoeveelheid taken en verantwoordelijkheden van gemeenten.

Gemeenten zijn nu voor een belangrijk deel van hun inkomsten afhankelijk van uitkeringen door het Rijk. Ondanks ingenieuze verdeelsleutels blijkt het niet mogelijk om de financiële middelen volledig aan te laten sluiten op de gemeentelijke taken.

Een eigen belastinggebied van voldoende omvang is dan ook van groot belang om als gemeenten de vele taken waar te kunnen maken. Daarnaast biedt een eigen belastinggebied de lokale politiek betere mogelijkheden om keuzes te maken en verantwoording aan de kiezers af te leggen. Of de burger het ermee eens is om meer gemeentelijke belasting te gaan betalen in ruil voor een lagere belastingafdracht aan het rijk is nog even de vraag. De VNG heeft zeven ijkpunten benoemd waaraan de uitbreiding van het belastinggebied aan moet voldoen:

1. Een groter belastinggebied is geen doel op zich, maar dient om de band tussen bepalen, betalen en verantwoorden te versterken.
2. Het moet gaan om een substantiële uitbreiding.
3. De horizontale, democratische verantwoording waarborgt verantwoorde heffing. Limitering van de opbrengsten via rijksregelgeving past daar niet bij.
4. Geen verhoging van de lastendruk. Uitbreiding van de gemeentelijke belastingen is onlosmakelijk verbonden met een navenante verlaging van de rijksbelastingen (mogelijk gemaakt door een verkleining van het gemeentefonds).
5. Voor de belastingbetaler is de herziening zo veel mogelijk inkomensneutraal. Koopkrachteffecten moeten worden geneutraliseerd. Dit vereist maatregelen van het Rijk.
6. Voor de belastingbetaler moet zichtbaar zijn dat er sprake is van een verschuiving en geen verhoging. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk en gemeenten.
7. Vereenvoudiging door afschaffen kleinere heffingen is mogelijk voor zover er sprake is van aanvaardbare financiële gevolgen op gemeentelijk niveau.

Overig

Een nadeel op de begroting betekent het arrest van de Hoge Raad van 18 november 2016, dat de btw op leerlingenvervoer niet meer in aftrek genomen mag worden (ca. €20.000). Dit arrest heeft mogelijk ook gevolgen voor de btw op basismobiliteit, waar het om nog grotere bedragen gaat (indicatief € 60.000) Op de materie wordt nog gestudeerd en zijn alle Gelderse vervoersregio's gezamenlijk met de belastingdienst in gesprek.

Voorlopige uitgangspunten begroting 2018:

1. Zoals gebruikelijk vormt de Voorjaarsnota 2017 samen met de huidige meerjarenbegroting de basis.
2. Gestreefd wordt om minimaal de begroting 2018 en 2019 reëel sluitend te hebben. Uw college maakt stelt zich ten doel ook voor 2020 en 2021 een sluitende begroting te presenteren.
3. Het college is voornemens in principe geen nieuw beleid in de begroting op te nemen. Dit wordt aan een volgend college overgelaten.
4. De woonlasten met maximaal 3% verhogen net als de OZB voor niet woningen.
5. De algemene uitkering wordt opgenomen op basis van de Meicirculaire 2017.
6. Subsidies en bijdragen aan derden worden met 1% geïndexeerd (de prijsmutatie BBP uit de septembercirculaire 2016 jaarschijf 2017 staat nog op 0,9%), tenzij er budgetafspraken zijn gemaakt over de indexering.
7. De budgetten die betrekking hebben op externe kosten worden eveneens met 1% verhoogd.
8. Gelet op de verbeterde economische omstandigheden en de forse afname van de werkloosheid ramen wij de loonontwikkeling in de sector Gemeenten voor het jaar 2018 op 2 %.
9. Zoals gebruikelijk worden de afvalstoffen- en rioolheffing op een dekkingpercentage van 100% gesteld. Conform de begroting 2017 wordt de voorziening afvalstoffen in vier jaar afgebouwd. In 2017 staat een inzet van € 337.000 begroot, vanaf 2018 is dit voorlopig nog 3 jaar €250.000.
10. De overige leges en rechten worden met 1,0% geïndexeerd. Over de kostendekkendheid van begraafrechten komt nog een afzonderlijk stuk voor behandeling in de septemberraad 2017.
11. De post onvoorzien structureel houden op €100.000.
12. Geen mutaties op de heffing van belastingen in afwachting van landelijke ontwikkelingen.

Alternatieve beleidskeuzes

-

Financiële consequenties

-

Participatie en Communicatie

-

Vervolgstappen inclusief tijdsplan

mei	Vorbereiding door organisatie en B&W begroting 2018-2021
13 en 20 juni	B&W keuzes begroting 2018
jul/aug	Opstellen begroting 2018
19 sept	B&W stelt begroting vast
26 sept	Verzending naar raad
10 okt	Begrotingscafé/inloopavond raad
24 okt	RTG
30 okt	Raad indienen algemene beschouwingen door fracties
7 nov	Raadsbehandeling

Bijlagen

-

Aalten, 18 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente,

J. Nobel
secretaris/algemeen directeur

J.A. Gerritsen
burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 april 2017;

gelet op het bepaalde in de Financiële verordening van de gemeente Aalten;

B E S L U I T

de voorlopige kaders vast te stellen voor de begroting 2018.

AALTEN, 23 mei 2017

De Raad voornoemd,

De Griffier,

M.A.J.B. Fiering

De Voorzitter,

J.A. Gerritsen